

SESSION ORDINAIRE 2025-2026

2 JUILLET 2026

**ASSEMBLÉE RÉUNIE
DE LA COMMISSION COMMUNAUTAIRE
COMMUNE**

PROJET D'ORDONNANCE

**portant modification de l'ordonnance
du 23 novembre 2023 relative aux maisons
de soins psychiatriques concernant l'obligation
d'agrément pour les établissements prenant
en charge le public cible d'une maison
de soins psychiatriques**

RAPPORT

fait au nom de la commission
de la Santé et de l'Aide aux personnes

par Ibrahim Dönmez (FR)

GEWONE ZITTING 2025-2026

2 JULI 2026

**VERENIGDE VERGADERING
VAN DE GEMEENSCHAPPELIJKE
GEMEENSCHAPSCOMMISSIE**

ONTWERP VAN ORDONNANTIE

**tot wijziging van de ordonnantie
van 23 november 2023 betreffende
de psychiatrische verzorgingstehuizen
met betrekking tot de verplichte erkenning
voor de voorzieningen die de doelgroep
van een psychiatrisch verzorgingstehuis
opvangen**

VERSLAG

uitgebracht namens de commissie
voor de Gezondheid en Bijstand aan Personen

door Ibrahim Dönmez (FR)

Ont participé aux travaux de la commission:

Aan de werkzaamheden van de commissie hebben deelgenomen:

Membres effectifs

Vaste leden

MR	:	Kristela Bytyçi, Françoise Schepmans.
PS	:	Latifa Aït Baala, Ibrahim Dönmez, Mohamed Ouriaghli.
PTB	:	Mihaela Drozd, Hanina El Hamamouchi.
Les Engagés	:	Stéphanie Lange.
Groen	:	Celia Groothedde.
Team Fouad Ahidar	:	Najima El Arbaoui.
N-VA	:	Gilles Verstraeten.

Membres suppléants

Plaatsvervangers

MR	:	Ismail Luahabi.
PTB	:	Francis Dagrin.

Autres membres

Andere leden

MR	:	Olivier Willocx.
PS	:	Soulaimane El Mokadem.
DéFI	:	Cécile Jodogne.

I. Exposé introductif du membre du Collège Ahmed Laaouej

Le membre du Collège réuni a tenu devant les commissaires l'exposé suivant:

«Le projet d'ordonnance qui vous est soumis aujourd'hui vise à modifier l'ordonnance du 23 novembre 2023 relative aux maisons de soins psychiatriques, en ce qui concerne l'obligation d'agrément des établissements accueillant ce public.

L'objectif est le suivant: garantir un encadrement adéquat et une prise en charge de qualité pour des personnes particulièrement vulnérables.

La modification législative permet de renforcer la protection des personnes vulnérables en permettant davantage de possibilités de prises en charge selon les caractéristiques présentées par les personnes concernées.

Dans un secteur où le nombre de places est limité et où les profils des usagers sont multiples et potentiellement amenés à évoluer, l'ouverture des possibilités de prise en charge en fonction de la conjoncture, des situations de chacun.es et de leurs évolutions respectives, au sein des divers types d'établissements agréés (et par conséquent contrôlés), comme les maisons de repos mais pas seulement et étant en mesure de les encadrer, participe au renforcement de leur protection, dès lors que cela agrandit leur chance de prise en charge.

C'est bien cette approche «écosystémique», également relevée par le Conseil consultatif dans le cadre de son avis, qui est reflétée dans la proposition suggérée de modification de l'article 15 de l'ordonnance.

L'exposé des motifs précise par ailleurs explicitement que l'ouverture des possibilités d'accueil demeure subordonnée à la possession d'un agrément permettant l'encadrement adéquat des personnes concernées.

À la suite de l'avis du Conseil d'État, il est donc apparu nécessaire de lever toute ambiguïté dans la rédaction actuelle de l'article 15.

Jusqu'à présent, l'article 15 pouvait être interprété comme interdisant à des établissements autres que les maisons de soins psychiatriques d'accueillir des personnes présentant des troubles psychiatriques, ce qui pouvait conduire, dans certains cas, à des refus injustifiés ou à des transferts automatiques.

Désormais, le texte précise que l'accueil reste possible dans différents types de structures, pour autant que celles-ci disposent d'un agrément permettant une prise en charge adaptée.

I. Inleidende uiteenzetting van Collegelid Ahmed Laaouej

Het lid van het Verenigd College heeft voor de commissieleden de volgende uiteenzetting gehouden:

“Het ontwerp van ordonnantie dat vandaag aan u wordt voorgelegd, heeft tot doel de ordonnantie van 23 november 2023 betreffende de psychiatrische verzorgingstehuizen te wijzigen, wat betreft de erkenningsverplichting voor instellingen die deze doelgroep opvangen.

De doelstelling is duidelijk: zorgen voor een passend omkaderingskader en een kwaliteitsvolle zorgverlening aan bijzonder kwetsbare personen.

Deze wetswijziging maakt het mogelijk de bescherming van kwetsbare personen te versterken door meer mogelijkheden te bieden voor een aangepaste opvang en begeleiding, afgestemd op de kenmerken van de betrokken personen.

In een sector waar het aantal beschikbare plaatsen beperkt is en de profielen van de gebruikers zeer uiteenlopend zijn en bovendien kunnen evolueren, draagt een verruiming van de opvangsmogelijkheden – afhankelijk van de omstandigheden, de individuele situatie van elke persoon en de evolutie daarvan – binnen de verschillende erkende (en bijgevolg gecontroleerde) types van voorzieningen, zoals woonzorgcentra maar niet uitsluitend deze, die in staat zijn een passende begeleiding te bieden, bij tot een betere bescherming van deze personen, aangezien hun kansen op een geschikte opvang hierdoor toenemen.

Het is precies deze ‘ecosysteembenadering’, die ook door de Adviesraad in zijn advies werd benadrukt, die tot uiting komt in de voorgestelde wijziging van artikel 15 van de ordonnantie.

De memorie van toelichting verduidelijkt bovendien uitdrukkelijk dat de verruiming van de opvangsmogelijkheden ondergeschikt blijft aan het bezit van een erkenning die een passende begeleiding van de betrokken personen waarborgt.

Naar aanleiding van het advies van de Raad van State is het dan ook noodzakelijk gebleken om elke dubbelzinnigheid in de huidige formulering van artikel 15 weg te nemen.

Tot op heden kon artikel 15 immers worden geïnterpreteerd als een verbod voor andere instellingen dan psychiatrische verzorgingstehuizen om personen met psychiatrische stoornissen op te vangen, wat in bepaalde gevallen kon leiden tot onterechte weigeringen of automatische overplaatsingen.

Voortaan verduidelijkt de tekst dat opvang mogelijk blijft in verschillende types van voorzieningen, op voorwaarde dat zij beschikken over een erkenning die een aangepaste zorg en begeleiding mogelijk maakt.

Il ne s'agit donc pas d'élargir le champ d'application, mais de passer d'une logique fondée sur le type d'institution à une logique centrée sur la qualité de l'encadrement, afin de garantir à la fois une meilleure continuité des parcours de soins et une protection renforcée des patients les plus vulnérables.

Dès lors, je vous invite à soutenir ce projet d'ordonnance qui garantit que chaque personne accueillie dans une structure de soins psychiatriques bénéficie d'un accompagnement adapté, dans un cadre clairement défini.».

II. Discussion générale

Mme Mihaela Drozd estime que la modification en projet, présentée comme technique, soulève des questions importantes pour les maisons de repos. Forte de son expérience professionnelle dans ce secteur, elle considère que celles-ci souffrent déjà d'un manque chronique de personnel et ne disposent pas toujours des compétences nécessaires pour accompagner des personnes présentant des troubles psychiatriques.

L'intervenante regrette que le Collège réuni privilégie une adaptation du cadre légal plutôt qu'un renforcement de l'offre en maisons de soins psychiatriques et en personnel spécialisé. Elle s'interroge sur les moyens supplémentaires qui seront consacrés aux établissements amenés à accueillir ce public, sur la consultation des organisations syndicales, sur les modalités de contrôle du respect des conditions d'agrément ainsi que sur les formations prévues pour le personnel. Elle annonce que son groupe votera contre le projet.

Mme Kristela Bytyçi estime que le projet apporte une clarification juridique utile en évitant qu'une interprétation trop restrictive de l'article 15 conduise à exclure certaines personnes d'établissements pourtant en mesure de leur offrir une prise en charge adaptée.

La députée souligne que cette souplesse reste strictement encadrée par l'exigence d'un agrément garantissant un accompagnement de qualité. Son groupe soutiendra dès lors le projet d'ordonnance.

M. Ibrahim Dönmez considère que la clarification apportée à l'article 15 offre enfin un cadre juridique clair aux établissements concernés.

Il insiste sur le fait que l'accueil de personnes présentant le profil d'une maison de soins psychiatriques demeure subordonné au respect des conditions d'agrément et d'encadrement adaptées.

Het gaat er dus niet om het toepassingsgebied uit te breiden, maar wel om over te stappen van een benadering die gebaseerd is op het type instelling naar een benadering die vertrekt van de kwaliteit van de geboden omkadering, met als doel zowel een betere continuïteit van de zorgtrajecten als een versterkte bescherming van de meest kwetsbare patiënten te waarborgen.

Ik nodig u dan ook uit om dit ontwerp van ordonnantie te steunen, dat waarborgt dat iedere persoon die in een psychiatrische zorgvoorziening wordt opgevangen, kan rekenen op een aangepaste begeleiding binnen een duidelijk afgebakend kader.”.

II. Algemene bespreking

Mevrouw Mihaela Drozd is van oordeel dat de wijziging in ontwerp, die als technisch wordt voorgesteld, belangrijke vragen doet rijzen voor de rusthuizen. Uit haar beroepservaring in die sector weet zij dat de rusthuizen vandaag al kampen met een chronisch personeelstekort en niet altijd de nodige expertise in huis hebben om personen met psychiatrische aandoeningen te begeleiden.

De spreekster betreurt dat het Verenigd college ervoor kiest om het wettelijke kader aan te passen in plaats van het aanbod aan psychiatrische verzorgingstehuizen en gespecialiseerd personeel uit te breiden. Zij vraagt zich af welke bijkomende middelen zullen worden vrijgemaakt voor de voorzieningen die dergelijke patiënten moeten opvangen, of de vakbonden werden geraadpleegd, hoe zal worden toegezien op de naleving van de erkenningsvoorwaarden en in welke opleidingen voor het personeel er zal worden voorzien. Zij kondigt aan haar fractie tegen het ontwerp zal stemmen.

Mevrouw Kristela Bytyçi is van oordeel dat het ontwerp een nuttige juridische verduidelijking biedt door te vermijden dat een te beperkende interpretatie van artikel 15 ertoe zou leiden dat bepaalde personen worden uitgesloten van voorzieningen die hen nochtans de juiste zorg zouden kunnen bieden.

Het parlamentslid benadrukt dat de flexibele toepassing strikt onderworpen blijft aan de eis dat de voorziening moet beschikken over een erkenning die garant staat voor een kwaliteitsvolle begeleiding. Haar fractie zal het ontwerp van ordonnantie dan ook steunen.

De heer Ibrahim Dönmez is van oordeel dat de verduidelijking van artikel 15 eindelijk juridische duidelijkheid schept voor de betrokken voorzieningen.

Hij benadrukt dat voor de opvang van personen met het profiel waarvoor ze in aanmerking zouden komen voor een psychiatisch verzorgingstehuis, aangepaste erkennings- en begeleidingsvoorwaarden van toepassing blijven.

Le député conclut en indiquant que son groupe votera en faveur du texte.

Mme Cécile Jodogne souhaite obtenir des précisions sur la portée exacte de la modification en projet. Elle demande notamment si les maisons de repos et de soins sont concernées et si l'accueil de personnes présentant des troubles psychiatriques nécessitera un agrément spécifique ou des conditions complémentaires à l'agrément existant.

Mme Najima El Arbaoui souligne que chaque personne doit pouvoir bénéficier d'un cadre de vie et de soins correspondant à ses besoins. Selon elle, l'appartenance à une catégorie d'établissement ne doit pas primer sur la capacité réelle de celui-ci à offrir un accompagnement adapté.

L'oratrice se félicite que les observations du Conseil d'État aient été intégrées dans le texte. Elle demande toutefois quels seront les critères permettant d'apprécier la qualité de l'accompagnement, comment les situations individuelles seront évaluées, quelles garanties permettront d'éviter des transferts inutiles et de quelle manière le Parlement sera informé de la mise en œuvre de cette réforme.

La députée conclut en annonçant que groupe soutiendra le projet d'ordonnance.

Mme Stéphanie Lange estime que cette modification apporte une clarification juridique nécessaire en évitant qu'une lecture trop restrictive de l'ordonnance ne conduise à des transferts systématiques vers une maison de soins psychiatriques alors qu'un autre établissement agréé est en mesure d'assurer une prise en charge adaptée.

L'oratrice relève que le texte tient compte des observations formulées par le Conseil d'État en consacrant explicitement l'exigence d'un accompagnement adapté. Elle souligne toutefois que cette souplesse doit s'accompagner d'un contrôle rigoureux du respect des conditions d'agrément. Son groupe votera en faveur du projet.

Réponses

Le membre du Collège Ahmed Laaouej rappelle que la santé mentale constitue une priorité pour le Collège réuni et fait l'objet d'un dialogue permanent avec les administrations et les acteurs du secteur.

Il insiste sur la portée limitée du projet d'ordonnance. Celui-ci ne vise pas à transformer les maisons de repos en maisons de soins psychiatriques ni à compenser le manque de places dans ces établissements spécialisés. Son objectif est

Het parlementslid besluit dat zijn fractie voor de tekst zal stemmen.

Mevrouw Cécile Jodogne wenst nadere toelichting te krijgen over de precieze strekking van de voorgestelde wijziging in ontwerp. Zij vraagt in het bijzonder of de rust- en verzorgingstehuizen onder de regeling vallen en of voor de opvang van personen met psychiatrische aandoeningen een specifieke erkenning vereist zal zijn of dat er bijkomende voorwaarden opgelegd zullen worden bovenop de bestaande erkenning.

Mevrouw Najima El Arbaoui benadrukt dat iedere persoon recht moet hebben op een woon- en zorgomgeving die aansluit bij zijn of haar behoeften. Volgens haar mag de categorie waartoe een voorziening behoort, niet primeren op de aangepaste begeleiding die zij in werkelijkheid kan bieden.

De spreker is verheugd dat de opmerkingen van de Raad van State in de tekst werden verwerkt. Zij vraagt evenwel welke criteria zullen worden gehanteerd om de kwaliteit van de begeleiding te beoordelen, hoe individuele situaties zullen worden geëvalueerd, welke garanties worden geboden om onnodige overplaatsingen te vermijden en hoe het parlement zal worden ingelicht over de uitvoering van deze hervorming.

Het parlementslid besluit dat haar fractie het ontwerp van ordonnantie zal steunen.

Mevrouw Stéphanie Lange is van oordeel dat deze wijziging een noodzakelijke juridische verduidelijking aanbrengt door te vermijden dat een te beperkende interpretatie van de ordonnantie zou leiden tot systematische overplaatsingen naar een psychiatrisch verzorgingstehuis, terwijl een andere erkende instelling even goed in staat is om aangepaste zorg te bieden.

De spreker merkt op dat de tekst rekening houdt met de opmerkingen van de Raad van State door uitdrukkelijk te bepalen dat een aangepaste begeleiding moet worden gewaarborgd. Zij benadrukt echter dat die flexibiliteit gepaard moet gaan met een strenge controle op de naleving van de erkenningsvoorwaarden. Haar fractie zal voor het ontwerp stemmen.

Antwoorden

Collegelid Ahmed Laaouej wijst erop dat geestelijke gezondheid een prioriteit vormt voor het Verenigd College en dat daarover voortdurend overleg plaatsvindt met de bevoegde besturen en de spelers in de sector.

Hij benadrukt de beperkte strekking van het ontwerp van ordonnantie. De tekst strekt er niet toe de rusthuizen om te vormen tot psychiatrische verzorgingstehuizen en heeft evenmin tot doel om het plaatsgebrek in die

de permettre à certains établissements déjà agréés de continuer à accueillir un résident dont l'état de santé évolue vers des troubles psychiatriques, pour autant qu'ils disposent de l'agrément et de l'encadrement adaptés.

L'orateur prend l'exemple d'une personne hébergée depuis plusieurs années dans une maison de repos et développant progressivement une démence ou une autre pathologie psychiatrique. En l'absence de la modification en projet, l'établissement pourrait être contraint de transférer automatiquement ce résident vers une autre structure. Le projet permet au contraire d'assurer la continuité de la prise en charge lorsque les conditions d'encadrement sont réunies.

Cette évolution implique des moyens adaptés. Les établissements concernés devront pouvoir bénéficier d'un financement adéquat et le personnel soignant devra être soutenu dans l'exercice de missions particulièrement exigeantes. Cette modification répond à une demande exprimée par les acteurs du secteur et s'inscrit dans une politique plus large de renforcement de la prise en charge de la santé mentale.

L'accueil de ces personnes demeure subordonné au respect de conditions d'agrément garantissant un encadrement adapté. L'objectif consiste à permettre aux établissements concernés de répondre aux exigences requises pour assurer cette prise en charge dans de bonnes conditions.

Répliques

Mme Mihaela Drozd considère que les réponses du membre du Collège réuni ne dissipent pas ses inquiétudes. Elle souligne que les maisons de repos accueillent déjà des personnes relativement jeunes souffrant de troubles psychiatriques faute de places dans les structures spécialisées. Elle insiste sur la nécessité de renforcer rapidement les effectifs et les moyens du secteur et demande si les acteurs de terrain ont été consultés lors de l'élaboration du projet.

Le membre du Collège Ahmed Laaouej répond que le projet est issu d'un travail mené par l'administration en concertation avec les acteurs concernés. Il rappelle que les pouvoirs publics travaillent également au renforcement de l'offre en santé mentale, notamment par la création de capacités supplémentaires dans les hôpitaux publics. Il réaffirme enfin que la modification proposée répond à un besoin concret identifié par le secteur et vise exclusivement à garantir une prise en charge adaptée des personnes concernées.

gespecialiseerde voorzieningen te compenseren. De tekst beoogt het voor bepaalde reeds erkende voorzieningen mogelijk te maken opvang te blijven bieden aan bewoners die te kampen krijgen met psychiatrische stoornissen, op voorwaarde dat ze over de juiste erkenning beschikken en aangepaste begeleiding bieden.

De spreker haalt het voorbeeld aan van iemand die al enkele jaren in een rusthuis verblijft en geleidelijk dementie of een andere psychiatrische aandoening ontwikkelt. Zonder de voorgestelde wijziging in ontwerp zou de voorziening gedwongen kunnen worden om die bewoner automatisch naar een andere structuur over te plaatsen. Het ontwerp waarborgt daarentegen de continuïteit van de zorg, mits voldaan is aan de begeleidingsvoorwaarden.

Daarvoor zijn passende middelen nodig. De voorzieningen in kwestie moeten beschikken over voldoende financiële middelen en het zorgpersoneel moet ondersteuning krijgen bij het uitvoeren van bijzonder veeleisende taken. Deze wijziging komt tegemoet aan een vraag van de spelers uit de sector en past in een breder beleid om de geestelijke gezondheidszorg te versterken.

Voor de opvang van die personen blijven erkenningsvoorwaarden gelden die garant staan voor een aangepaste begeleiding. Het doel is om ervoor te zorgen dat de betrokken voorzieningen kunnen voldoen aan de vereisten die worden opgelegd om een kwaliteitsvolle zorg te waarborgen.

Replieken

Mevrouw Mihaela Drozd geeft aan dat de antwoorden van het Collegelid haar niet geruststellen. Zij wijst erop dat de rusthuizen al relatief jonge mensen met psychiatrische stoornissen opvangen, omdat er in de gespecialiseerde structuren geen plaatsen beschikbaar zijn. Zij beklemtoont dat de sector snel nood heeft aan meer personeel en middelen en zij vraagt of de spelers uit het werkveld bij het opstellen van het ontwerp werden geraadpleegd.

Collegelid Ahmed Laaouej antwoordt dat het ontwerp het resultaat is van het werk dat door de administratie verricht is in overleg met de betrokken spelers. Hij wijst erop dat de overheid ook werk maakt van een versterking van het aanbod van geestelijke gezondheidszorg, onder meer door te zorgen voor extra capaciteit in de openbare ziekenhuizen. Tot slot herhaalt hij dat de voorgestelde wijziging tegemoetkomt aan een concrete behoefte waar de sector op heeft gewezen en dat zij uitsluitend tot doel heeft om aangepaste zorg te waarborgen voor de personen in kwestie.

III. Discussion des articles et votes

Article 1er

Cet article ne suscite aucun commentaire.

Vote

L'article 1er est adopté à l'unanimité des 14 membres présents.

Article 2

Cet article ne suscite aucun commentaire.

Vote

L'article 2 est adopté à par 11 voix contre 3.

IV. Vote sur l'ensemble du projet d'ordonnance

L'ensemble du projet d'ordonnance est adopté par 11 voix contre 3.

Confiance est faite au rapporteur pour la rédaction du rapport.

Le rapporteur

Ibrahim DÖNMEZ

La présidente

Celia GROOTHEDDE

III. Artikelsgewijze bespreking en stemmingen

Artikel 1

Dit artikel lokt geen enkele commentaar uit.

Stemming

Artikel 1 wordt aangenomen bij eenparigheid van de 14 aanwezige leden.

Artikel 2

Dit artikel lokt geen enkele commentaar uit.

Stemming

Artikel 2 wordt aangenomen met 11 stemmen tegen 3.

IV. Stemming over het geheel van het ontwerp van ordonnantie

Het geheel van het ontwerp van ordonnantie wordt aangenomen met 11 stemmen tegen 3.

Vertrouwen wordt geschonken aan de rapporteur voor het opstellen van het verslag.

De rapporteur

Ibrahim DÖNMEZ

De voorzitter

Celia GROOTHEDDE